

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. IV. Quo pacto ad assensum Fidei concurrat auctoritas divina
Ecclesiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

Tom. II.

VIII. *Quanam sit vera Scriptura, dicitur sine regula vivâ non posse.*

IX. *Propositio Ecclesie, ubi ejus auctoritas cognoscitur, sola sine aliâ propositione ad Fidem deferri.*

X. *Ostenditur Ecclesia propositionem, ut qui Ecclesiam norunt esse ad credendum necessariam.*

S. Augustinus tom. 6.

Adde (ut contra Manichæos argumentatur S. Augustinus) sine vivâ aliquâ regulâ sciri non posse quænam sit vera Scriptura, & cur exempli gratiâ Evangelium S. Matthæi admittendum potius sit pro doctrinâ canonicâ, quàm Nazaræorum. Alia in rem hanc adduci possunt, sed suo loco commodius proponentur.

Hanc itaque sententiam, infallibilem scilicet Ecclesie propositionem esse communiter ad actus Fidei eliciendos necessariam, tenet Valentia hic, Conclusione tertiâ, Lorca hic, Disp. 3. & alii, videturque mens S. Thomæ 2. 2. quæst. 5. a. 3. Imo existimo cum quibusdam recentioribus, quamvis, ut num. 2. & 3. ostendi, illi, quibus Ecclesia ejusque auctoritas non est cognita, veritates aliquas Fidei credere potuissent ob alia Dei testimonia, cæelum videlicet sidera, &c. cum tamen, cui Ecclesie auctoritas innotuit, non posse ullum omnino articulum nisi ob illius propositionem & auctoritatem credere fide divinâ, quacunque demum ratione hæc Ecclesie propositio concurrat, sive ut objectum formale, sive ut mera conditio: de quo Sect. sequente. Hoc verò intelligi debet per se loquendo, & in primâ Fidei acceptance, ut postea ostendetur.

Ratio assertionis est: Ecclesia siquidem, ut diximus, data est pro regulâ vivâ ac directrice respectu earum rerum, quæ credendæ proponuntur, quam proinde audire nos jubet Deus, ejusque dictis obtemperare: parum ergo prudenter, ne dicam temerè procederet is, qui hæc regulâ tam certâ & perspicuâ, quæque peculiari-ter nobis à Deo ad hoc munus datur, relicta, aliam sequeretur; sicquæ verisimile est Deum concursum supernaturalem ei, qui hoc modo procedit, ad actus Fidei eliciendos non daturum, sed naturalem tantum, & cum aliis rebus communem; quamvis supernaturalem ei concursum daret, si Ecclesie auctoritas ei esset incognita, ut jam dictum est. Hoc docere videtur S. Augustinus libro de utilitate credendi, cap. 10. his verbis: *Cujusmodi enim liber excellat ingenio, nisi Deus adsit, humi repunt; tunc autem adest, si societatis humane in Deum tendentibus cura sit.*

SECTIO QUARTA.

Quo pacto ad assensum Fidei concurrat auctoritas divina Ecclesie.

I. *Notanda duplex Ecclesie auctoritas, humana & divina.*

II. *Auctoritas divina Ecclesie potest esse objectum formale Fidei.*

RECOLENDUM quod supra Sectione primâ, num. 2. & 3. late declaravi, auctoritatem Ecclesie esse duplicem, humanam, quantum scilicet illi, qui aliquid proponunt vel definiunt, sunt homines prudentes, sancti, literati, aliisque eximii vel naturæ vel gratiæ dotibus ornati: & divinam, quæ in perpetuâ Spiritus Sancti assentiâ sita est, per quam planè redditur infallibilis. scitæque ejus omnia ac definitiones veritatem habent omnino indefectibilem, summamque certitudinem. De secundâ auctoritate agemus hæc Sectione, de primâ sequen-

Dico primò: divina Ecclesie auctoritas potest esse objectum formale Fidei. Ad probationem notandum ex communi, & à Philosophis omnibus admisâ doctrinâ, quam declaravi Disp. 2. Logicæ, Sect. 1. Objectum formale illud esse tum respectu voluntatis, tum intellectus, propter quod aliud amatur vel cognoscitur: sic sanitas est objectum formale respectu potio-

nis amaræ, præmissæ respectu conclusionis, hæc namque propter præmissas cognoscitur, illa amatur seu eligitur propter sanitatem. Cum ergo, ut totâ hæc Disputatione ostendimus, hæc auctoritas sit planè infallibilis, & Verbum Dei, Deus namque per Ecclesiam tanquam per instrumentum suum loquitur, nil obstat quo minùs in eâ ut in objecto formali nitatur Fides.

Dico secundò: auctoritas divina Ecclesie de facto est ut plurimum objectum formale respectu actuum Fidei, & non mera conditio: ita Lorca hic, Disp. 3. Stapletonus in Doctrinali, Controver. 4. quæst. 3. art. 2. & quæst. 1. a. 1. & alii. Ratio est, imprimis namque auctoritas Ecclesie est certa & infallibilis, ipsaque locutio Dei, ut ostensum est, deinde ita connexa est cum objecto materiali, seu mysterio quod credendum proponitur, ut quisquis eam rectè penetrat, objecto propter illam assentiatur, ita nimirum ut hæc auctoritas eum moveat, & influat in assensum, intellectum ad eum inducendo, & non merè se habeat sicut applicatio ignis respectu combustionis ligni vel stuppæ, quæ in combustionem nullo modo influat. Credunt ergo homines hoc vel illud mysterium ob auctoritatem Dei loquentis per Ecclesiam, seu per hoc determinatum organum, quæ proinde auctoritas simul cum veracitate Dei integrat unam rationem motivam assensus, & cum eâ constituit objectum formale Fidei.

Confirmatur; si enim, ut etiam admittunt ii, qui in contrariâ sunt sententiâ, auctoritas canonici scriptoris constituit simul cum auctoritate Dei objectum formale Fidei, multò magis id præstabit auctoritas divina Ecclesie, utpote quæ longè clariùs Deum loquentem manifestat, tum quia est organum vivum, quodque, ut supra vidimus, alia organa diludicat, ejusque calculo deciditur, quinam Scriptores sint Canonici, qui non sint: tum quia Ecclesia est organum, quod faciliùs dignoscitur, sicquæ ejus propositio tam mysterii credendi, quàm divinæ veracitatis ut cum eo conjunctæ, multò faciliùs influat, movetque ad actum Fidei eliciendum. Hinc, ut supra dictum est, S. Augustinus ob auctoritatem Ecclesie ait se credere Evangelio. Est etiam hæc sententia S. Thomæ, nam quæst. 5. art. 3. docet objectum formale Fidei esse primam veritatem secundum quod manifestatur in sacris Scripturis & doctrinâ Ecclesie.

Addo nihilominus, hæc de primâ articulorum Fidei propositione esse ut plurimum intelligenda; ubi enim quis semel ob auctoritatem Ecclesie acceptavit Scripturam, poterit postea ob Scripturæ auctoritatem credere mysteria in eâ contenta. In hoc tamen etiam casu creditur virtualiter ob auctoritatem Ecclesie tanquam ob objectum formale: quamvis namque explicitè tunc & in actu signato non feratur in Ecclesiam, exprimâ tamen Scripturæ acceptance propter Ecclesiam manet etiamnum in mente quædam illius recordatio tanquam semen ex illo actu relictum, virtute cuius concipit semper aliquo modo Scripturam ut per Ecclesiam acceptatam, sicquæ quicquid jam in hoc genere sit, fit virtualiter ob Ecclesiam, & illius auctoritas in omnes hæc fidei actus influat. Rem hanc benè explicant aliqui exemplo intentionis alicujus finis, cujus sola memoria, quamvis intentio iterum non renovetur, sufficit ad mediâ eligenda, quod nihilominus fit in virtute intentionis priùs habitæ. Quare in his etiam actibus

III. *Hæc Ecclesia auctoritas non est mera conditio, sed objectum formale.*

Auctoritas Ecclesie integrat unum objectum formale cum veracitate Dei.

IV. *Major ratio est cur auctoritas Ecclesie sit objectum formale Fidei, quàm auctoritas canonici scriptoris.*

Ecclesia est organum apertissimum ad actus Fidei eliciendos.

V. *Auctoritas Ecclesie in primâ Fidei acceptance maximum est necessaria.*

Omnes actus Fidei jam, saltem virtualiter eliciuntur ob auctoritatem Ecclesie.

bus credendi, ultima Fidei resolutio fit in auctoritatem Dei ut loquentis per Ecclesiam, cum non alio modo hic credat quis Scripturam, rebusque in ea contentis, nisi quia Deus per Ecclesiam dicit hanc esse veram Scripturam.

VI. Differentia inter motiva credibilitatis & auctoritatem Ecclesie.

Objicies primò: motiva credibilitatis actum Fidei antecedunt, & tamen ad eum non concurrunt ut objectum formale; ergo quantumcumque auctoritas Ecclesie assensum Fidei præcedat, non sequitur illam esse objectum formale. Respondetur motiva credibilitatis remotè tantum ad assensum Fidei concurrere, quatenus scilicet sua probabilitate movent voluntatem ut prudenter imperet intellectui ad assentiendum mysterio sic proposito, & actum Fidei circa illud eliciat. Secus res se habet in auctoritate Ecclesie; hæc enim connexionem infallibilem & metaphysicè certam habet cum re, quæ credenda proponitur, intellectumque immediatè movet, idque eam firmitate, ut articulo illi absque omni dubitatione assentiat, & in eo firmus ac fixus sine hæsitatione persistat. Hoc verò habet, non ex connexionem ullâ intrinsicâ cum rebus creditis, sed merè per assentientiam Spiritus Sancti per quam summam obtinet certitudinem, & evadit in auctoritatem divinam.

VII. Quid de iis rebus dicendum, quas tantum docet Ecclesia contineri in Scripturâ.

Objicies secundò: nonnulla in Scripturâ continentur, quæ non sunt per Ecclesiam revelata, sed solum dicit Ecclesia, illa contineri in Scripturâ; ad horum ergo assensum non concurrat auctoritas Ecclesie, cum per eam de his non loquatur Deus, & consequenter illa non est ejus hæc in parte instrumentum. Respondetur primò: propterea in conclusione, num. 3. me dixisse auctoritatem Ecclesie ut plurimum esse objectum formale Fidei: & per se loquendo ita semper contingit, quamvis per accidens interdum contrarium possit accidere. Secundò dico juxta supra dicta, Ecclesiam librum canonicum approbando approbare ea omnia, quæ in illo continentur, unde Ecclesia dicendo hoc vel illud à tali libro canonico affirmari, dicit affirmari à seipsâ: quare si resolvatur propositio, recidet in auctoritatem Ecclesie, & sensus est, credo Christum à Joanne Baptistam esse, aquam in vinum convertisse, &c. quia Deus per Ecclesiam dicit se hoc dixisse.

Per accidens potest aliquid credi sine auctoritate Ecclesie.

VIII. Eadem est difficultas quantum ad scripturam canonicam assensum aliquid dictum esse ab alio.

Eodem modo contingit quando unus scriptor canonicus affirmat aliquid dictum esse ab alio, ut Act. 2. dicitur, carnem Christi mansisse in sepulchro incorruptam, quia Deus Psalmo 15. id ante asseruit: in hoc casu non negabunt adversarii sensum hujus propositionis esse, Credo carnem Christi fuisse incorruptam, quia Deus affirmat se id antea dixisse. Sicut ergo hic utriusque scriptoris canonici auctoritas concurrat ad credendum carnem Christi fuisse incorruptam, ita ibi simul cum auctoritate Scripturæ concurrat auctoritas Ecclesie, & faciunt unam revelationem totalem, quemadmodum contingit in revelatione externâ, internâ, & veracitate Dei, ex quibus unum integratur objectum formale respectu actus Fidei, ut in superioribus ostensum est.

IX. Unus actus Fidei non est ratio formalis respectu alterius, sicut est auctoritas Ecclesie.

Objicies tertio: actus Fidei circa unum objectum potest disponere ad alium actum Fidei circa aliud, ut Fides de omnipotentia ad actum, quo credimus tale miraculum esse à Deo factum, & tamen prior actus Fidei non est ratio formalis respectu secundi, sed tantum quædam dispositio, ergo idem dicendum de auctoritate Ecclesie,

Respondetur actum illum fidei disponere quidem ad actum quo quis credit miraculum, concurrere verò ad illum actum facilitando tantum, seu viam ad eum sternendo, at verò infallibilis auctoritas Ecclesie ad actum Fidei concurrat tanquam aliquid, cui actus in sua firmitate innititur veluti fundamento ad eam necessario, à quâ nimirum infallibilitatem haurit & summam certitudinem, quod arguit auctoritatem illam esse objectum formale actum Fidei, ut fusè declaratum est supra.

Objicies quartò: Ecclesie auctoritatem credimus ob Scripturam docentem eam esse infallibilem, ergo non possumus propter Ecclesiam credere Scripturam, sic namque feret circulus vitiosus. Respondetur, per Scripturam quidem probare nos auctoritatem Ecclesie contra hæreticos, & eos, qui admittunt Scripturas; primò autem Ecclesiam acceptamus & probamus ob motiva credibilitatis, ut postea dicitur.

X. Per quid primò probetur auctoritas Ecclesie.

SECTIO QUINTA.

Qua ratione auctoritas humana Ecclesie ad actus Fidei concurrat.

DIXIMUS auctoritatem divinam Ecclesie esse objectum formale Fidei, & non meram conditionem: nunc de humana ejus auctoritate inquirendum, prout nimirum Ecclesia est cœtus hominum summâ sanctitate, sapientiâ, eruditione, & aliis tum naturæ tum gratiæ dotibus ornata, seclusâ tamen Spiritus Sancti assentiâ; hæc enim divinam ejus auctoritatem constituit. Querimus itaque Utrum humana etiam hæc Ecclesie auctoritas constituat objectum formale Fidei, sicut divinam diximus constituere.

I. Status prædictus quæstionis.

Prima sententia, quam nonnulli tenent ex recentioribus, affirmat auctoritatem illam Ecclesie, prout nimirum est cœtus hominum prudentium, &c. esse objectum formale Fidei, & hanc eorum propositionem non extrinsecè tantum, & per modum conditionis ad actus Fidei concurrere, sed intrinsecè ab iis attingi tanquam rationem formalem, in quam ferantur immediatè, & ultimò in eam resolvantur.

II. Docent alii qui auctoritatem humanam Ecclesie esse objectum formale Fidei.

Hæc tamen sententia ab aliis omnibus rejicitur; juxta hanc namque procedendi modum Fides non esset certa & infallibilis, cum enim hoc habeat ab objecto formali intrinsecò, majorem ab eo firmitatem haurire nequit quàm illud in se continet, hoc autem objectum formale, hæc inquam Ecclesie auctoritas non continet in se infallibilitatem, humana enim cum sit, aliam conferre non potest firmitatem quàm humanam, hoc est infirmam, seu errori & fallibilitati obnoxiam, quæ longè abest à certitudine illâ summâ, & omnimodâ infallibilitate, quam Fidei Patres & Theologi ascribunt.

III. Secundam hanc sententiam Fides non esse certam & infallibilem.

Secunda itaque sententia docet humanam auctoritatem Ecclesie conferre infallibilitatem actui Fidei, non præcisè ex se, sed quia spectat ad veracitatem Dei ne permittat falsum aliquid suo nomine proponi ut credibile, sicut patrare nequit Deus miraculum in confirmationem falsi, sic enim ipse illius falsitatis auctor censeretur. Imo idem dicunt hujus sententiæ auctores de propositione parochi, eam scilicet, dum is in rebus

IV. Secundam sententiam esse propositionem humanam conferre infallibilitatem.